

19.05.2021

Ärende/31

§ 154

Den av ledamoten Anna Vuorjoki väckta motionen om insektshotell i stadens parker

HEL 2021-000700 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Anna Vuorjoen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Anna Vuorjoki och 19 andra ledamöter föreslår i sin motion en utredning av möjligheten att inom stadens parkområden i stor utsträckning placera ut insektshotell och ordna andra platser lämpliga för insektsbon, såsom murkna träd.

Helsingfors ställer sig positivt till projekt med att placera och hålla biku-por i staden. Målet är att öka mängden bin i staden.

Grönområdena och parkerna är inte så städade eller sterila i Helsingfors som i många andra storstäder, där behovet av insektshotell är akut. Klippta gräsmattor har på lämpliga ställen gjorts mer ängslika. I Helsingfors finns för närvarande ca 700 hektar fuktiga och torra ängar. Inom Helsingfors grönområden finns det naturliga vassruggar och i skogarna och parkerna ihåliga och murkna träd.

Helsingfors anlägger i parkerna också fler så kallade dynamiska perenngrupper, som kan liknas vid frodiga blomsterängar. De är ypperliga matplatser för pollinatörer. Riktlinjerna för stadsträden utgår från att

Helsingfors ska låta parkträden bli så gamla som möjligt. Gamla parkträd utgör redan i sig själva insektshotell.

I två nya områden med odlingslotter har insektshotell redan planerats. Det är fråga om det nya området med odlingslotter i Viksbäcksparken och Planetlotterna i Brobacka, som ska förnyas. Också risgårdesgårdar fungerar som boplatser för insekter. Sådana finns exempelvis i Nackböle arboretum, vid åkerkanten nära Långforsens naturskyddsområde och i Lappvikens park. Risgårdesgårdar har också planerats för områden med odlingslotter.

Insektshotell passar på mycket olika slags gårdar, vid egnahemshus, radhus och flervåningshus. Staden förhåller sig positivt till att exempelvis en invånarförening eller någon annan förening placerar ett eget insektshotell i ett grönområde och tar hand om det där.

Med tanke på hållbara, fungerande och vackra insektshotell låter stadsmiljösektorn planera sådana tillsammans med experter på insekter. Vid hotellen placeras en informationstavla som berättar om pollinatörerna. Insektshotell placeras i första hand på platser där det finns en stark insektspopulation, men där övervintringsställen saknas.

Utifrån sina erfarenheter ger stadsmiljösektorn anvisningar för insektshotell före utgången av år 2022 och placerar ut fler hotell i lämpliga grönområden.

Stadsmiljönämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandet.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Anna Vuorjoen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

19.05.2021

Ärende/31

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 03.05.2021 § 328

HEL 2021-000700 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 30.03.2021 § 156

HEL 2021-000700 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Pölyttäjähönteisten väheneminen on maailmanlaajuinen ongelma, joka vaikuttaa suoraan muun muassa ruoantuotantoon. Kimalaisten ja muiden pölyttäjien määrä on ollut Suomessakin vähenemään päin.

Pölyttäjähönteisille haitallisten torjunta-aineiden käytön vähentäminen ja kieltäminen etenee: esimerkiksi aikoinaan harmittomana pidetty glyfosaatti on kielletty monissa maissa. Pölyttäjille vaaralliset neonikotinoidit on kielletty EU:ssa ulkokäytössä, mutta kasvihuoneviljelyssä ne on sallittu.

Pölyttäjät Helsingissä

Helsingillä on myönteinen linjaus mehiläispesien sijoittamiseksi ja pitämiseksi kaupungissa. Tahtona on saada lisää mehiläisiä kaupunkiin.

Helsingin viheralueet ja puistot eivät ole niin siivottuja tai steriilejä kuin monessa muussa suurkaupungissa, joissa on akuutti tarve hönteishotelleille. Leikattuja nurmikoita on muutettu sopivissa paikoissa niittymäisiksi. Niittyjen ja ketojen tämänhetkinen pinta-ala Helsingissä on noin 700 hehtaaria. Helsingin viheralueilla on luontaista ruovikkoa sekä metsissä ja puistoissa kolo- ja lahopuita.

19.05.2021

Ärende/31

Helsinki lisää puistoihin myös niin kutsuttuja dynaamisia perennaryhmiä, jotka ovat kuin runsaista kukkaniittyjä. Myös ne ovat erinomaisia ruokapaikkoja pölyttäjille. Kaupunkipuulinjauksen mukaisesti Helsingissä halutaan kasvattaa puistopuita mahdollisimman pitkäikäisiksi. Iäkäs puistopuut ovat jo itsessään hyönteishotelleja.

Kahdelle uudelle viljelypalsta-alueelle on jo suunniteltu hyönteishotellit. Paikat ovat Viikinojanpuiston uusi palsta-alue ja Kiertotähdenpuiston uusittavat palstat Siltämäessä. Lahopuuaidat toimivat myös hyönteisten pesäpaikkoina. Niitä on esimerkiksi Niskalan arboretumissa, Pitkäsken luonnonsuojelualueen lähellä pellon reunassa ja Lapinlahden puistossa. Lahopuuaitoja on suunniteltu myös palsta-alueille.

Hyönteishotellit sopivat erittäin hyvin erilaisille kotipihoille, niin omakotirivi- kuin kerrostalojenkin pihoille. Kaupunkiympäristö suhtautuu myönteisesti, jos esimerkiksi asukas- tai muu yhdistys sijoittaa oman hyönteishotellinsa viheralueelle ja vastaa sen hoidosta. Sijoittamisen ensimmäinen askel on olla yhteydessä kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalveluiden alueiden käyttöön.

Minkälainen hyönteishotelli sopii Helsingin yleisille alueille?

Puistoissa hyönteishotellien on hyvä olla tarpeeksi suuria ja kestäviä ja niiden tulee sopia paikan luonteeseen. Parhaimmillaan ne ovat silloin, kun ne on suunniteltu puistokohtaisesti. Valmiina saa tätä nykyä vain kotipihoihin soveltuvia, pienehköjä hyönteishotelleja. Hyönteishotellit vaativat ylläpitoa eli siistimistä vuoden parin välein. Varsinkin sen koloihin laitettavaa orgaanista materiaalia pitää lisätä ja uusia. Hotellien runko tulee olla puistoissa kestävä. Se voi olla joko metallinen tai kivinen kehikko, vankasta puutavarasta tehty tai näiden kaikkien yhdistelmä. Parhaimmillaan onnistunut hyönteishotelli on kuin kaunis ympäristötaideteos.

Ruoan turvaaminen pölyttäjille

Jotta hyönteishotellin asukkailla ja kaikilla pölyttäjillä menisi jatkossakin hyvin, hyönteiset tarvitsevat ravintokasveja koko kasvukauden. Hyönteisillä on kova nälkä varsinkin keväisin. Pajut, erityisesti raita ja muut keväällä kukkivat kasvit ovat erittäin tärkeitä. Myös keväällä kukkivat puutarhakasvit, kuten krookukset, lumikellot ja muut sipulikasvit, tarjoavat hyönteisille ravintoa silloin, kuin muuta ruokaa on vähän.

Kesäisin pölyttäjät viihtyvät Helsingin metsissä, puistoissa ja niityillä, joissa on puita, varpuja, pensaita sekä yksi- ja monivuotisia kukkaryhmiä. Lisäksi Helsingissä on kukkivia maisemapeltoja, jotka myös toimivat pölyttäjien ravinnon lähteenä. Helsinki haluaa ehkäistä luontokatoa suosimalla monipuolisista kasvilajistoa puistoissa ja viheralueilla.

19.05.2021

Ärende/31

Hyönteishotellinen suunnittelu ja käytön linjaus

Saadakseen kestäviä, toimivia ja kauniita hyönteishotelleja kaupunkiympäristön toimiala suunnitteluttaa hyönteisasiantuntijoiden kanssa hyönteishotelleja. Hotellien yhteyteen sijoitetaan opastaulu, jossa kerrotaan pölyttäjäistä. Hyönteishotelleja sijoitetaan ensisijaisesti sellaisille paikoille, joissa on vahva hyönteispopulaatio, mutta talvehtimispaikkoja puuttuu.

Kaupunkiympäristö valmistelee saatujen kokemusten perusteella hyönteishotelliohjeen vuoden 2022 loppuun mennessä ja lisää hotelleja sopiville viheralueille.

23.03.2021 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Elina Nummi, projektisuunnittelija: 310 38475
elina.nummi(a)hel.fi